

ประกวดวาดภาพซูปแต้ม ปลุกสำนึกอนุรักษ์เขาวชน

เมื่อเร็วๆ นี้ องค์การบริหารส่วนตำบลคงบัง อ.นาคนู จ.มหาสารคาม ร่วมกับวิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม โรงเรียนคงบังพิสัยนวมการนุสรณ์ โรงเรียนชุมชนบ้านคงบังและประชาชนชาว ต.คงบัง และบริษัทประชารัฐรักสามัคคีมหาสารคาม วิสาหกิจเพื่อสังคม ร่วมจัดงาน “อักษะ เบ็งเงงซูปแต้มคงบัง และงานบุญหะเวด พังเทศน์มหาชาติ ประจำปี 2561” ที่ วัดโพธาราม อ.นาคนู จ.มหาสารคาม

ภายในงานมีกิจกรรมที่น่าสนใจ คือ กิจกรรมประกวดวาดภาพพระบายสีซูปแต้ม

เพื่ออนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมโบราณสถานซูปแต้ม (จิตรกรรมฝาผนัง) สิม หรืออุโบสถโบราณ ซึ่งเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่เป็นเสมือนบันทึกประวัติศาสตร์ท้องถิ่นให้ผู้คนเข้าไปเรียนรู้ให้คงอยู่สืบไป และเป็นการประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของตำบลคงบัง รวมทั้งสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณใกล้เคียงในเขตของ อ.นาคนู

การประกวดแบ่งเป็นระดับประถมศึกษาตอนต้น ตอนปลาย มัธยมศึกษาตอนต้น และตอนปลาย รวมทั้งระดับประชาชนทั่วไป

ผู้ร่วมกิจกรรมวาดภาพดังกล่าว มีจำนวนนับร้อยคน ร่วมกันคัดลอกภาพ

จิตรกรรมฝาผนังหรือซูปแต้มโบราณที่ปรากฏอยู่รอบฝาผนังสิมโบราณ วัดโพธาราม ตอนใดตอนหนึ่งถ่ายทอดลงกระดาษพร้อมระบายสีอย่างสวยงามโดยมีรางวัลทุนการศึกษาเป็นเงินสดจำนวนหลายพันบาท

สำหรับจังหวัดมหาสารคาม มีสิมอีสาน หรือ อุโบสถโบราณที่มีซูปแต้ม หรือจิตรกรรมฝาผนังฝีมือบรรพบุรุษของชาวอีสานเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันทรงคุณค่าและน่าศึกษาอยู่หลายแห่ง ที่ยังคงสภาพสวยสมบูรณ์ปรากฏให้เห็นอยู่จนถึงปัจจุบัน คือ สิมวัดป่าเรไร ตั้งอยู่บริเวณบ้านหนองพอก ต.คงบัง อ.นาคนู จ.มหาสารคาม ห่างจาก อ.นาคนู ไม่เกิน 10 ก.ม.

สิมหลังที่ 2 ที่มีซูปแต้มโบราณ คือ สิมวัด

โพธาราม บ้านดงบัง ต.ดงบัง อ.นาคนิวาสถานที่จัดงานประทศวาดภาพสุปแต่้มครั้งนี้ อยู่ไม่ห่างจากวัดป่าเรไร

ภายในสิมจะวาดเป็นเรื่องราวพุทธประวัติ พระเวสสันดรชาดก และรามสูร เมฆลา ส่วนด้านนอกเป็นเรื่องสินไช พระเวสสันดรพระมลัย แต่ละภาพจะมีอักษรธรรมบรรยายภาพประกอบ นอกจากนี้ ยังวาดภาพสอดแทรกวิถีชีวิตและวัฒนธรรมของชาวอีสาน อาทิ การทำนา การทอดแหหาปลา เป็นต้น

ที่น่าสนใจคือ ผนังด้านทิศตะวันออกด้านทางประตูเข้าสิม มีภาพผู้ขายรูปร่างสูงใหญ่ สันนิษฐานว่าช่างคงจะเขียนสื่อให้เห็นเป็นฝรั่งต่างชาติใส่หมวกทรงสูงสวมรองเท้าบู๊ต ปลายงอนยื่นโอบกอดผู้หญิงสะทอนให้เห็นว่าเมื่อกว่า 100 ปี ก่อนเคยมีฝรั่งต่างชาติเข้ามาอาศัยอยู่ในภาคอีสานแล้ว

สิมอีสานหลังที่ 3 ที่มีสุปแต่้มโบราณ คือสิมวัดยางทองวราราม ตั้งอยู่บ้านขางหมู 1 ต.ขาง อ.บรบือ สุปแต่้มที่ปรากฏอยู่ในสิมวัดแห่งนี้มีอายุกว่า 100 ปีเช่นกัน นับได้ว่าสวยงามมากที่สุดแห่งหนึ่ง

เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาพสุปแต่้มฝีมือช่างพื้นเมืองชาวอีสาน จะมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวคือ การวาดภาพวิถีชีวิตของชาวอีสาน ซึ่งถือเป็นเรื่องราวใกล้ตัว สอดแทรกเข้าไปบางภาพจะสอดแทรกธรรมที่แสดงให้เห็นบาปบุญคุณโทษ ทำให้ผู้มาที่ชมรมุ่นหลังนอกจากจะได้ทราบเรื่องราวทางด้าน

พระพุทธศาสนา ยังได้ทราบเรื่องราวการดำรงชีวิตของคนอีสานในอดีตด้วยรวมทั้งคติสอนใจ

อ.กันตา วิลาชัย รองคณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครองฝ่ายบริหาร มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ให้ความเห็นว่าสุปแต่้มตามสิมอีสานมักจะทำตามฝาผนังทั้งภายในและภายนอกสิม โดยภาพด้านในมักเป็นเรื่องราวที่เกี่ยวกับพระพุทธศาสนา เช่น พุทธประวัติ พระเวสสันดรชาดก

ส่วนภาพผนังด้านนอก มักจะเป็นวรรณกรรมท้องถิ่น ซึ่งจะมีข้อคิดคติสอนใจ เช่น สินไช พระมลัย เป็นต้น ศิลปะสุปแต่้มอีสานจัดเป็นศิลปะพื้นบ้าน ไม่อาจเทียบกับการช่างฝีมือทางภาคกลาง แต่การถ่ายทอดเรื่องราวของช่างพื้นบ้านจะเป็นไปในลักษณะตรงมาตรงไป เปี่ยมด้วยความศรัทธาและความตั้งใจที่แน่วแน่สะท้อนความรู้สึกนึกคิดภูมิปัญญาของคนอีสานสมัยก่อน ถือเป็นหลักฐานบันทึกเรื่องราวในอดีตของผู้คน ชุมชน ประเพณีวัฒนธรรมไปจนถึงเรื่องราวทางศาสนา ผ่านทางภาพวาดประดับไว้ฝาผนังสิมอย่างสวยงาม

ภาพสุปแต่้มในพื้นที่จังหวัดมหาสารคาม จึงควรร่วมกันอนุรักษ์ไว้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมตราบชั่วลูกหลาน

เชิด ชันตี ณ พล

